

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Égészévre	12 „
Vidékre Negyedévre	5 „
Égészévre	20 „

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A politikai helyzet egyáltalán nem változott. A gyűlések és tiltakozások épp úgy nem döntenek el a kérdést, mint az üdvözlő táviratok.

De igen is nyom a latban és jelentőséges az a tény, hogy a miniszterelnök a király teljes bizalmát bírja s ennél fogva nem lehet szó válságról.

Csodálatos már a számokat és a statisztikát is a politikai érdekek szerint ferditik. Még kisül végül, hogy a politikában a kétszer-kettő néha öt, máskor három, de sohasem négy.

Mostanában sokat olvashatunk arról, hogy a kormánynak már csaknem elfogyott a számbeli többsége. Egy lap már azt is írta, hogy mindössze tizenhárom képviselőnek kell még a szabadelpártból kilépni s akkor szavazás esetén a kormány kisebbségben marad.

Hát nézzünk szemébe ennek az állításnak. Van a Házban (a horvátokat nem számítva) 412 képviselő. Ebből meghalt 2, lemondott 1, marad 409. A tényleges létszámából 253 szabadelpárti, marad tehát 156 ellenzéki. A szabadelpártból kilépett 23. A ki tehát tud összeadni és kivonni, meggyőződhetik róla, hogy a szabadelpárti többség ez időszertint még mindig 74.

Tisza István gróf folytatni fogja vidéki körútját és legközelebb Erdélybe, Marosvásárhelyre megy, a hová Sándor János államtitkár is elkíséri.

Annyi bizonyos, hogy a miniszterelnök tüneményes munkabírása minden képzeletet felülmul.

S a míg az idegfeszítő politikai harc tüzeiben mindig kezében a zászló és ajkán a vezényszó, — még ráér apró ügyek elintézésére is.

Ezek közt feltűnést kelthet a szegedi színház ügyében tegnap Szegedre érkezett leirata. Először helyesli a hat évre kiterjesztett bérletet, a ni színház állandósítására vezet. Ez Debrecen dicsérete. Mert Debrecen kezdte a hat éves ciklust. Azután az oly sokszor meghurcolt színügyi bizottságokat emeli magasra Tisza. Kimondja ugyanis, hogy a színigazgató megválasztása végérvényesen leghelyesebben volna a színügyi bi-

zottságra bizható, mert a tapasztalat mutatja, hogy a színügyi bizottságok a színügyi kérdésekben rendszerint a színészet érdekeinek legmegfelelőbb álláspontot foglalják el.

Kereskedő és iparos-cégek virilis joga.

Ujabb időben az igazoló választmányok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy egy közigazgatási bírósági ítélet analógiájából a törvényhatósági virilisek megállapításánál a társas cégek adójából az egyes cégtagokra eső részt nem veszik számításba, miáltal a cégjegyzett kereskedők és iparosok nagy része elesik a virilis jog gyakorlásától.

Ezáltal sérelmet szenved ország-szerte a kereskedő és iparos osztály s érdekeik képviselőiben a debreceni kamara memorandumot terjeszt a kereskedelmi miniszter elé, egyszersmind a többi kamarákat is fellépésre híván fel.

A kamara felterjesztéséből adjuk a következő részt.

Az 1886. XXI. t. c. 26 §-a I. kimondja, hogy a törvényhatósági legtöbb adófizetők névjegyzékének megállapításánál a kereskedelmi és iparkamarák bel- és kültagjának egyenes államadója kétszeresen számíttassék.

A törvény bizonyára annak kívánt kifejezést adni, hogy a mai korban, amikor a történelmi materializmus élettanításaitleszűrve az egész világ gazdasági alapokon szerveződik s nemzeteknek és államoknak mindent átfogó nagy köztevékenységét gazdasági gondolatok és irányzatok mozgatják, — hogy a modern idők e korszakában a hazai közéleti tevékenység és gazdasági szervezeteiben is minél tágabb működési jog biztosíttassék azoknak, kik a gazdasági tevékenység ipari és kereskedelmi mezéjénfoglaltoskodnak s ott bizonyos kiválóságra ez esetben kamrai tagságra tettek szert.

A törvény e rendelkezésének azon üdörös következménye lett, hogy a törvényhatósági közélet szervezetébe adójuk kétszeres számításra folytán nagyobb számmal jutottak be a kereskedelem és ipar vezérférfiai, ami e szervezetek életrevaló munkásságának nagy mértékben hasznára is vált.

Ily körülmények közt azt lehetne hinni és várni, hogy egyes felmerülő vitás jogesetek alkalmával az eljáró hatóságok e bőlesen rendelkező törvény szelleméből merítenek irányítást az analógiák elbirálásához s egy törvényes elvi rendelkezés általános szempontját igyekeznek ráalkalmazni a szórványos esetekre.

Ehelyett méltó megütközéssel kell tapasztalnia a kamarának, mint a kereskedelmi és ipari érdekek törvényes örének és képviselőjének, hogy egyes közigazgatási hatóságok különös esetekben hozott határozatokat igyekeznek általánosítani s erőszakolt és irányzatos magyarázatokkal odáig kiterjeszteni ahol már nemesak a törvény világos czélzata válik illuzoriussá, de az állampolgárok egész seregének, és pedig a vagyonban, értelmi erőben, rendezettségben kiválóbbjainak a közéleti tevékenységre minősítőjoga koboztatik el, — azért, mert az illetők kereskedők vagy iparosok s mint ilyenek megfelelnek a kereskedelmi törvény ama rendelkezésének, mely a kiválóbb iparüzőket cégjegyzésre kötelezi

Ha A. nak és B.-nek mint természeti személynek meg van az a joga, hogy adója vagy más minősítése alapján a törvényhatósági közélet mezején bizonyos jogosítvánnyal bírjon, akkor azáltal, hogy A. és B. közös üzletvitelre lép, melynek terheiben és hasznai-ban vagyonuk, vagy magánmegegyezésük szerint való arányban részesülnek s azáltal, hogy jogviszonyukat a törvény rendelkezése szerint cégjegyzéssel határozzák meg: — ezáltal nem veszthetik el előbbi állampolgári jogosításukat s nem rekeszthetők ki a közélet jogosítottjainak sorából. A cégjegyzést, mint a kiválóbb kereskedők és iparosok megkülömböztető köteletségét és a társulást, mint a gazdasági egyedek tömörítő formáját sehol a törvény nem büntetheti azzal, hogy ennek folytán az illetők mint természeti személyek a politikai jogok számára megszűntek létezni s jogi személyekké váltak át, a törvények a cégjegyzést és társulást nemesak nem büntetik, sőt azt kívánatosnak jelzik s különböző előnyök kínálásával elő is mozdítják.

Ujabb időben azonban a köztörvényhatóságok igazoló és bíráló választmányai egy konkrét ügyben hozott közíg. bírósági határozat indokolásán fennakadva ugy Debrecenben, mint az ország több más helyén oly eljárást vezettek be a legtöbb adót fizetők névjegyzékének megállapításánál, mely — a kamara szerint téves és erőltetett magyarázat utján — a cégeket és közkereseti társaságokat a törvényhatósági közélet teréről valósággal ki akarja rekeszteni.

Igy Debrecen szab. kir. város igazoló választmánya f. é. 2--904. sz. határozatában a legtöbb adót fizetők névjegyzékéből törölte mindazokat, kik valamely társas cég adójából reájok eső részel juthattak volna be a virilisek sorába.

Hogy a törvényhatósági bizottság tagjai jogi személyek, vagy azok meghatalmazottjai nem lehetnek, az bizonyos és az ellenkezőjét nem is vitatja senki. A közkereseti társaságok (társas-cégek) nem is a céget kívánják a törvényhatósági bizottságba bejuttatni és nem is meghatalmazottaikat kívánják abba beküldeni, hanem 22 éves zavartalan joggyakorlatukban kívánnak megmaradni azon te-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hatható szer-tüdőbetegségeknel, légyszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik. Emellazetvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az ejjeli izzadást. — Kellemes szaga jó ízemiat a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-árakban üvegekint 4--kor.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ceggel legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

Sirolin

kintetben, hogy a közkereseti társaság cég-tulajdonos tagjai mint természeti személyek a cég belső megállapodásai szerint rájuk eső adóteherrel szemben az ebből folyó jogokat továbbra is gyakorolhassák s így a virilisek névjegyzékének összeállításánál is azt az adót, mely a cég (társaság) adójából személyükre esik, az ő személyes adójuk gyanánt tényleg érvényesíthessék.

A közigazgatási bíróság idézett számú ítélete egy adott eset elbírálására vonatkozik s ennek az egy esetnek összes körülményeit foglalván össze, erre nézve ítélkezik. Lényege mely e közkézen forgó határozat címjelzésében is foglaltatik az, hogy Kereskedelmi társaság a törvényhatósági legtöbb államadót fizetők névjegyzékébe fel nem vehető. Ebben az értelemben világosan helyes és nines is kifogás ellene, hogy általánosítottassék s az elvi döntés színezetével ruháztassék fel.

De az ezen egy esetre vonatkozó ítélet indokolásának egyes szavait s magyarázatait kiszakítani s abból önkényesen az eszmei rokonságban levő esetek egész sorozatára jogmeghatározó elvi döntvényt kovácsolni ép oly helytelen, mint szokatlan.

Debrecen sz. kir. város igazoló választmánya ezen idegen jogesetben hozott ítélet indokolásának egyes kifejezéseiből oly jogforrást teremtett magának, mely az 1886. XXI. tc. alapján országos általánosságban kifejezett s 22 éves zavartalan gyakorlat utján vérré változtatja s a törvényhatóság virilisek tagjainak sorából nem a jogi személyeket, (cégeket, közkereseti társaságokat) hanem azon természeti személyeket, (állampolgárokat) óhajtja kizárni, akik egy jogi személyhez (a céghez) való viszonyukból folyólag vannak beszámítandó adóval megterhelve.

Mely közérdek kívánja sürgősen ezt a lehetetlen törvényt magyarázatot? — Minden törvényt magyarázat célja az, hogy a törvény általános rendelkezései a célszerűség és észszerűség szempontjai alatt reá alkalmazódnak az élet által felvetett jogos esetek különféle csoportjaira. Itt mesterkélten és erőltetett okadatokkal találkozunk oly célből, hogy kezdettől fogva jogos gyakorlat birtokában levő érdekek, amelyek a jogrenddel összenőttek, a társadalmi rendből pedig szükségszerűen következtek, e bevett joggyakorlatból kizárassanak.

Mely közérdek kívánja ezt?

A kereskedő és iparos-osztály a munkás polgári társadalom kiválóan hasznos tagozata, melynek gazdasági műveltségére,

gyakorlati érzékére, gyors itelőképességére különösen a vagyongazdálkodó városok bizottsági életében nagy szükség van.

Ennek az osztálynak a tagjai, — ha viszonyaik a kezdetlegesség köréből kibontakoznak — bejegyeztetik a cégeket. Apa a fiuval, vagy testvér a többi testvérral, egyik üzletbarát (rokonszenv és érdek alapján) a másikkal társul és születik a társaság, a közkereseti társaság. A kereskedelmi ügyletek kötésénél s általában a kereskedői foglalkozásban ezek a cégek és társaságok jogi személyekként működnek. Az igazoló választmány megállapítása szerint jogi személyek abban a helyzetben is, amint adójuk a virilisek jog megállapításánál mérlegelés alá esik. — Mert csak a természeti személy egyéni adóját lehet elfogadni.

Ha így van, akkor a cégek egyáltalán mind jogi személyek, nemesak a társas cégek hanem az egyénié is, aminthogy tényleg nagyon gyakran egészen más az egyéni cégnek is az elnevezése, mint a tulajdonos természeti személy neve.

E jogi okoskodással eljutunk tehát oda, hogy az egyéni cégek adóját sem lehet valamely természeti személy javára beszámítani mert az egyéni cég is egy különálló jogi személy. Minthogy pedig a kereskedelmi törvény végelemzésben csak a kufárokat, házalókat és zsbárusokat menti fel a cégjegyzési kötelezettség alól, — tehát végső analízisben talán arra következtetésre kellene jutnunk, hogy a törvény eredeti benső gondolkodása tulajdonképpen csak a kufárokat házalókat és zsbárusokat akarta a kereskedői osztályból a törvényhatósági bizottságok virilisei közé besegíteni.

(Befejezése következik.)

Politikai hírek.

Gróf Tisza István a királynál. Tisza István gróf miniszterelnök tegnap délelőtt 9 óra 30 perckor Gödöllőre utazott, a hol délelőtt 11 órakor a király magánkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök délután visszatért a fővárosba, a hol este 6 órakor minisztertanács volt.

A kormány üdvözlése. A csengeri választókerület szabadelvű pártja nov. 29-én Csengeren népes értekezletet tartott, melyen a kerület választópolgárai közül mintegy

300-an pártkülönbség nélkül vettek részt. — Az értekezlet Domahidy Viktor volt orsz. képviselő indítványára egyhangu határozattal kimondta, hogy gróf Tisza István miniszterelnököt az áldatlan obstrukció megtöréseért és báró Podmaniczky Frigyes, a szabadelvű párt elnökét táviratilag üdvözli.

A szabadelvű-párt üdvözlése. Báró Podmaniczky Frigyeshez, a szabadelvű párt elnökéhez újabban a következő helyekről érkeztek üdvözlő táviratok: Kisjenő, Békésesaba, Nagybittse és Szolnokról.

Tiltakozó gyűlés.

A nagy garmond szekrényben ma pontban éjfélkor tartották meg a napi hírek tiltakozó népgyűlésüket óriási elkeseredéssel, de ritka egyértelműséggel. — A rendőrséget a rendőri hírek képviselte, míg a gyűlés elnökül közfelkiáltással a Törvénykezés-t, jegyzőjéül pedig a Tárcát választották meg, mint a kik a mai sanyaru helyzetben is változatlanul meg tudták tartani pozíciójukat.

A gyűlést az elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt tiltakozó népgyűlés! Midőn a belénk helyezett bizalomért önöknek köszönetet mondok a megválasztott jegyző nevében is, ezennel a gyűlést megnyitom és egyben szerencsém lesz a helyzetet vázolni, mely minket szervezkedésre ösztönzött.

Tisztelt tiltakozó népgyűlés! Valamennyien érzik a mai helyzet tarthatatlan voltát. Mindnyájan hasznos és előkelő tagjai voltunk az ujságnak s igazságos mértékkel foglaltuk el a minket megillető helyet. De ime, november 18-ika óta orvtámadás, véres jograblás kiforgatott bennünket igaz jussunkból. Hol van rovat, melyet illetéktelenül meg nem károsított az ugy nevezett politikai helyzet? (Ugy van! ugy van!) Politika az első lapon, a második, az ötödik, a tizedik lapon. Hát velünk így lehet elbánni? Mi csak addig vagyunk jók, a míg a politikának tetszik? Minket ki lehet dobni, összevissza

A köszönet.

Véletlenül találkozott össze utjuk. Érett, sokat tapasztalt, komoly ember volt a férfi; a leány alig tizenhét éves, ki még nem ismerte az életet. A férfi okos, művelt, ki sokat utazott, sokat látott; a leány szegény, a nép egyszerű gyermeke, ki a munkásszoba dohos levegőjén nevelkedett fel, hol nehéz küzdés, gyötrelmes harc folyik szakadatlanul a mindennapi kenyérért. Estelenként, ha a munka véget ért, találkoztak egymással és a leány rajongó figyélssel leste a férfi szavait. Utazásairól beszélt, azokról a csodaszép helyekről, hol a nap édesen, ragyogón mosolyog mindig és nem oly szomorú, bágyadt, mint náluk fent éjszakai, hol az ős-rengetegekben a kuszó indák évezredes sötét törzsek kirepedezett kérégtől övezik körül és csillagok kigyóknak el a nedves moha felett. Ott, a folytonos ragyogásban és mosolygásban telt el az ő ifjú kora.

A leány apró szemei beleragyogtak az elbeszélésekbe. A lelke mohó kéjjel szivta magába a férfi minden szavát. Minden új, szinte érthetetlen volt előtte. Az ő tekintete nem terjedt tovább a lóvasut végső pontjánál, a melyen túl már a kis parasztházak kezdődnek, a hol vasárnaponként a szabadban vidám mulatság, tánc esik. Okosnak, nagynak látta a férfit, egészen másnak, mint azokat, kiket eddig ismert.

A férfi megkérdezte: szereti-e őt? A leány maga sem tudta egész bizonyosan, de

gyakran, ha bucsuzkodáskor megcsókolta őt, ezt mondta neki:

— Jó éjt, ma ismét magával fogok almodni.

Es ilyenkor mindig felragyogtak a férfi fáradt vonásai, úgy érezte, hogy ifjú lett ismét és büszke, fűrgé lépésekkel, boldogan mosolyogva tért haza lakására.

Igy mult el a nyár és megjött a tél. És ekkor már a leány minden este ott ült a férfi szobájában és a lámpa bizalmas, barátságos fénye mellett hallgatta beszédét, akár egy törekvő kis iskolagyerek. A férfi szíve pedig örömmel telt meg, a hogy a fokozatos haladást tapasztalta. A férfi nem elégedett meg a leány szellemének kiképzésével, de a társasélet formáira és szokásaira is oktatta őt, megmutatta neki, hogy mint kell a kést és villát kézben tartani és mindama kiesiségeket, a mire egy művelt embernek érintkezései közben ügyelni kell.

Es az ő kis növendéke egyre többet tanult, egyre jobban haladt. Egy év leforgása alatt a jelentéktelen kis leányból előkelő hölgy lett. A legdivatosabb ruhákban járatta, mert most már mindenütt megjelenhetett vele. A barátai pedig irigyelték tőle az érdekes és szép nőt. Elnevezték őt szerencsegyermeknek, mivelhogy szürkülő fejjel egy ily feltűnően szép és fiatal leánykát magához tudott láncolni. És a leány valóság-gal az ő tulajdona volt, csak az övé, mert féltékenyen őrizte őt, nehogy más férfival érintkezessék és egy pillanatig sem gondolt arra, hogy a leány érdeklődése valaha egy más férfi felé fordulhatna.

A férfi beteg lett és a leány gyengéd odaadással, aggodó figyelmességgel ápolta őt, — hisz mindig oly jó volt hozzá ez az ember. Veszedelemes nem volt hogyan a betegség, az aggság előhírnöke, egy kis köszvény csupán, a mely betegágyhoz szegezte.

Rövid idő alatt meggyógyult, de bágyadt, megtört vonásai és egyre ritkuló hajszálai azt mutatták, hogy ifjuságának ereje oda van. Fáradt, öreg ember lett belőle egyszerre, sokkal előbb, mintsem ezt ő hitte volna.

A leány pedig napról-napra szebb, formásabb, kívánatosabb lett és napsugár, boldogság után áhitozott.

Igy jött el Szilveszter éjszakája. Kérte a férfit, menjen vele bálba, mert a kimerítő napok után jó volna egy vidám, szép éjszakai ismét vigadni, mulatni. A férfi azzal utasította vissza kívánságát, hogy ő már öregnek érzi magát, hogy az e fajta mulatságokban gyönyörűségét lelné.

— Te öreg vagy, de én még fiatal és én vágyakozom az élet örömei után. Vagy azt hiszed tán, hogy kedvem van ahhoz, hogy örökös betegápoló legyek csupán. Eleget áldoztam már érted, most végre a magam fiatalosága is követeli az ő jogát. . . S ha te nem jössz velem a bálba . . . elmehetek én egyedül is! . . .

— Menj — mondta egész nyugodtan. És a leány elment.

A hogy az ajtó bezárult a leány mögött, a férfi kimerült, fáradt arcán két nehéz könyesepp gördült végig. A közeli templom tornyában komor harangütések hirdették az

lehet szabdalni, meg lehet nyomorítani, a mi igaz jusson szerzett helyünkön terpesz-kedhetnek holmi jött-ment entrefilet-k, helyzetek, és effélék? Nincs nekünk kulturmisszióknak, nem kíváncsiak ránk az emberek? Hírek volnánk, vagy ólomdarabok? (Leirhatatlan lelkesedés.)

Tisztelt tiltakozó gyűlés! Azért jöttünk össze ebben a teremben, melyben misszióink történelmi levegője leng, hogy a jogtiprás ellen tiltakozzunk, igazunkat megvédjük, sérelmeinket feltárjuk. Ha ez megtörtént, szavazni fogunk egy határozati javaslat fölött, mely tiltakozó irat megszerkesztését, aláírását és a felelős szerkesztőnek való átnyújtását határozza el. (Felkiáltások: Szavazzunk most! Elfogadjuk előre is!) E szerint kimondhatom a határozatot is! (Igen, igen!) Ezennel kimondom. (Éljenzés.)

A letartóztatott ügyvéd: Jaj, jaj; nézzenek meg engem. Se kezem, se lábam, se fülem, se orrom. Hatodfél nyomorult sor vagyok. Pedig tudják, mi voltam kéziratban? Cikk voltam, másfél hasábos. Hát lehet ezt tűrni?

A rejtelmes tolonc: Előtte szóló tragikus sorsát teljes mértékben méltánylom, de az valóságos vigjáték az enyémhez képest. Mert ő nagysága telefonon jött, én azonban eredeti debreceni szenzáció vagyok, a kit-ékás ázott ki és irt meg kerek két hasábon. Tizenhat sort csináltak belőlem, hogy az ország két hasábbal többet beszélhessen. (Vérlázító! Gyalázat!)

A marólugos eseléd: Én ugyan megkaptam a magam két sorát a rendőri hírekben, de ki olvas engem? Pedig azért ittam marólugot, hogy olvassanak! (Szegényke!)

Lezuhant gyorsvonat: Velencéből siettem ide, hogy itt szét marcangoljanak és öt sorban agyonüssenek!

A hulli eset: Mit szóljak én? Király voltam, most nem is vagyok!

Japán-orosz háború: Én?

Elnök: Mielőtt az illusztris szónok beszédébe belefogna, engedje meg, hogy külön

hódolattal köszönjük meg a nagy megtiszteltetést, hogy magas rangja mellett kegyeskedett résztvenni a mi gyűlésünkön.

A japán orosz háború: Köszönöm a figyelmet s legyenek meggyőződve jóakaratomról. De velem is nagyon csúnyán bánnak. Azelőtt tizféleképpen nem vettem be Port-Arthurt, most alig hogy egyszer emlékeznek meg e hősi tettemről. Nemsokára ott leszek, ahol az örök béke.

A falu legszebb lánya (sirva): Két hét óta nem raboltak el, pedig azelőtt minden nap megtették!

Koch testvérek: Én azonban minden nap a helyemen vagyok! (Ki vele! Bérenc! Megfizették!)

Krémerné: Rózsa Lili előre kap ti zennégy sort, én pedig . . .

Elnök: Figyelmeztetem nagysádot hogy a maga méltatlan mellőzését fölpanaszolhatja ugyan, de nem teheti kritika tárgyává ama kartársainkat, a kiket a balsors, esetleg megkímélt.

Krémerné: Ugy? Akkor nem is szólok, hanem elmegyek.

Enyingi Török: (sugva): De édes, hiszen Sugár is kimarad!

Krémerné: Ugy? Akkor jó, maradok.

Elnök: Tisztelt gyűlés, indítványozom, hogy a vitát zárjuk be, mivel nemsokára lejárt az időnk, s igazunk amugy is tisztázódott, azaz: állapotunk siralmassága eléggé kitűnt. A feliratot öt tagu küldöttség fogja átnyújtani s a beszéd megtartására kérjük föl az általánosan tisztelt és ékesszólásáról híres egyház és iskola rovatot. Éljen a sajtószabadság, éljenek a kolumnák! (Éljen az elnök!)

Napi hírek.

— **Hitelesítési közgyűlés.** Tegnap délután tartották meg a városházán Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt a novemberi közgyűlés, hitelesítési közgyűlését, melyen a tanács tagjain kívül: Dr. Bakonyi

Samu és Juhász Ignác bizottsági tagok vettek részt. A közgyűlésen letárgyalt összes ügyekről szóló jegyzőkönyveket hitelesítették. Az ellenzék feliratának a szövegét is felolvasták, mely nagyában megegyezik az indítvány szövegével. Végül az ujjonnan megválasztott Rajcs Gyula kiadó és Fehér Lajos irnok letették a hivatali esküt.

— **A népoktatási törvény és a tanítók.** Sassi Nagy Lajos szegedi tanár harmincezer tanító nevében nyílt levelet tett közzé, a magyar képviselőházhoz címezve. A levél három pontban sorolja föl azokat a sérelmeket, a melyeket az új népoktatási javaslat magában foglal. A nyílt levél szerint a legnagyobb sérelem a 800 és 1000 koronás tanítói fizetés.

— **Debrecen és vidékének urai.** Zoltai Lajos városi segédlevéltárnok érdekes füzetben foglalkozik Debrecen és vidékének uraival, az Árpád kor végén és az Anjou korban 1200—1400 közt. Ára 60 fillér. Ajánljuk-e művet az érdeklődő körök figyelmébe.

— **Tiszi lovagló tanfolyam.** Tegnap kezdődött meg Debrecenben a magyar királyi I-ső honvéd kötelékébe tartozó, honvéd gyalogsági tisztek lovagló tanfolyama. A tanfolyamon részt vesznek a budapesti I-ső honvéd gyalog ezredből Nagy István, Juhász Imre, Jókay Zoltán és Papp Jenő hadnagyok. A gyulai 2-ik honvéd gyalog ezredtől Walder Jenő, Majorossy Gyula és Mocsári Odön hadnagyok. A debreceni 3-ik honvéd gyalog ezredtől Ollinger Béla, Egmann Ernő, Dósa Sándor, Szücs Imre, Erdélyi Béla hadnagyok és Szalárci István élelmező tiszthelyettes. A nagyváradai 4. honvéd gyalog ezredtől Palhy Nagy Kálmán, báró Jeszenák Pál hadnagyok és Gombkötő Ferenc élelmező tiszthelyettes. A tanfolyamot a helybeli honvéd huszár kaszárnyában tartják meg, Lösch István százados felügyelete mellett. A tisztek a 3-ik honvéd gyalog ezredhez vannak beosztva szolgálatételre. A tanfolyam 1905. április 30-án ér véget.

— **A képkiallítás.** A debreceni Műpártoló Egylet téli tárlata holnap délután 5 órakor nyílik meg. Tegnap kezdték meg a

új év megérkezését. Az utcáról és a szomszédos lakosokból vidám mulatozás, kacagás poháresengés lármája hatolt el a férfi szobáig. Mindenütt pezsgő élet, jókedv, mulatság uralkodott, csak hozzá az új esztendő. Ő egymaga nagy némaság és nagy elszomorodás között élte át Szilveszter éjszakáját.

A leány ezalatt életvidám ifjak karján ringatózott tova a szebbnél szebb keringők dallamára a bálteremben. Úszott az örömben és úgy érezte, hogy csak most indul meg először a vér ereiben, meleg, egyre forróbb, lázasabb lüktetéssel. És ahogy az egyik ablakmélyedésben, gyöngyöző pezsgő mellett egy fiatal, szép művész átfogta derekát és reszkető testét heves vágyakozással mindjobban magához huzta egész önkéntelenül oda nyújtotta neki forró ajkát és a két fő egy hosszú, hosszú csókban olvadt össze.

— Légy az enyém isteni leány, legyenek enyém a te tűzben ragyogó szép szemeid, mondá a művész. Te leszel az én istennőm, a muzsám, ki ihletet fog belém önteni a legnagyobb, a legesodálatosabb remekmű megalkotásához.

És a leány mély bensőséggel csókolta meg a művész hullámos fekete fürtjeit és csak ennyit mondott:

— A tied vagyok!

Újév napján a másik, az öreg, megkapta az ő bucsulevelét. Rövid néhány szóban értésére adta, hogy többé nem tér vissza hozzá. Lehetetlenséget kívánhatna tőle csak, hogy ő legszebb ifju éveit egy öreg

ember oldalán morzsolja le. Minden jót kívánt neki és ígérte, hogy mindenkor szívesen fog reá gondolni.

A férfi egész egyszerűen ezt írta válaszul: Szabad vagy! Nincs jogom, hogy magammal tartsalak. Szabadon választhatod az utat, amelyet haladni akarsz. Kívánom hogy ez az ut váltsa be reményedet . . . Éljen boldogan! . . .

Evek multak el, anélkül, hogy valaha egymást látták volna, hogy hírt hallottak volna egymás felől, amíg egy napon véletlenül összetaláltak az utcán.

— No öregem, hogy vagy? — kiáltá a leány vidáman feléje, mintha soha semmi sem történt volna közöttük.

— Ejnye de csacsogó lettél — folytatá a leány finom gunynyal a hallgatag férfi felé fordulva. — Jer velem a lakásomra és mond el nekem, hogy mi minden történt veled, mióta nem láttalak.

A leány kocsija után intett és hazament az öreggel. Mint egy akarat nélküli kis gyermek követte a férfi a leányt elegáns esinos szalonjába és megmámorosodott a leány üde, kacagó hangjától, a melyet oly régen hallott utoljára. Alig vette észre, hogy a leány egy finom metszésű poharat szorított kezébe tüzes borral. Mint egy ólom, úgy tűnt fel előtte mindez. De a mikor a leány koccintott vele és ajkait csókra nyújtotta feléje, belereszkedett a esodás mámorba és szorosán magához ölelve így kiáltott fel:

— Lásd, így segített neked az én szerelmem, mert a te mostani szerencsédet és

mind e pompát és fényt, a mely körülvesz nekem köszönheted, csak nekem egyedül! Mi volnál te ma, ha én fel nem karoltalak volna.

E pillanatban a leány ölelő karja lehullott a férfi vállairól és lassan elhúzódott mellőle. Az arca sápadt lett, szemeiben a harag gyűlölködő fénye gyulladt ki. Dűhtől reszkettek az ajkai, a hogy beszélni kezdett.

— Én legyek neked hálás? Néked, ki tönkre tetted egész életemet és így ebbe a gyalázatba és nyomoruságba kergettél? Miért nem hagytál meg engem szegényes otthonomban, ugy ma valamelyik becsületes mesterember tisztos felesége lehetnék. Embertársaim megbecsülnének, tisztelnének. — Miért szakítottál ki engem, kit soha egy pillanatra sem mondhattál magadénak, az én megszokott környezetemből és ezzel azzá téve, ami most vagyok: megvetett, lenézett bukott leány, rima. Legyen átkozott, ezerszer átkozott az óra, a melyben megismeretek. Így, most legalább tudod, miként gondolok rád, öregecském! És most igyunk, igyunk a mi szerencsére. Koccints!

Csörrenve hulltak a poharak eserepei a földre.

városháza nagytermében a képek elhelyezését, melyre az egyet kiküldött bizottsága ügyel fel. Ma este 6 és 7 óra között a sajtó képviselőinek mutatják be a tárlatot, mely holnap délután a nagyközönség számára is megnyílik. — A megnyitáshoz Rácz Károly zenekara hangversenyezik.

— **A sertésvész szünőfélnében.** Már hetek óta csaknem az egész megye területe zár alatt van sertésvész miatt. Az állatorvosi hivatal előterjesztése folytán a központi lószolgabíróóság Hajdusámsont a sertéseladási zárlat alól feloldotta. Mint értesülünk. Tiszacsegén is szünőben van a sertésvész.

— **A közönség figyelmébe.** A postánál a levélportójegyek behozatala óta a közönség azonnal tájékoztatva van, hogy levele tényleg fizetetlenül lett földelve a boríték az esetleges felszólaláshoz jó bizonyíték. A portójegyek rendszeresítésével járó előnyöket annak kiemelése mellett ajánlom a közönség figyelmébe, hogy a megfelelő portójegy felragasztásával nem fedezett levélportót ne fizesse meg, hanem ilyenek követelése esetén a tényállást akár panaszkönyvutján, akár szóval, akár írásban hozza a posta és távirat igazgatóság tudomására, mert nemcsak az államkincstárnak, hanem a közönségnek is érdekében áll, hogy illetéktelen levélportó követelésétől megkíméltszék.

— **Drágább lesz a sör.** Ha nem is sulyos, de mindenesetre érzékeny csapás éri legközelebb az árpalé kedvelőit. Híre jár ugyanis, hogy a sörgyárosok az általános drágaságra való tekintetből föl akarják emelni a sör árát. Erről már értesítették is a vendéglősök egy részét és tudatták velük, hogy különböző sörök ára hl.-ként egy és fél koronával drágább lesz, mint a múltban volt. — Ennek következtében a sörital kicsinyben való kimérésénél valószínűleg két fillérrel fogják emelni minden liter sörnek az árát.

— **Ménvizsgálatok.** A megyében tegnap fejezték be a ménvizsgálatokat. A megvizsgált ménnek közül kettőt selejtezték ki.

— **A kereskedő társulat felkérése** folytán közöljük az érdekeltekkel, hogy a társulati elnök: Zádor Lajos ur tiszteletére e hó 4-én, vasárnap tartandó diszközgyűlés — az ugyanazon a napon tartandó népgyűlésre való tekintettel — a kitűzött délelőtti 11 óra helyett, 11 és fél órakor fog kezdődni.

— **A kaszinó mulatsága.** A kaszinó mai tombola estélye iránt igen nagy az érdeklődés s a kaszinó igazgatósága által felkérte annak kijelentésére, hogy a tagok kéretnek pontosan megjenni, mivel a tombola 9 órakor kezdődik. A tárgyak meglepően szépek, maga a tombola még a rendezőség titka és nagyszerű meglepetésnek ígérkezik.

— **Tisztujtás az ügyvédi kamaránál.** Holnap, vasárnap délelőtti 9 órakor a debreceni ügyvédi kamarának közgyűlése lesz, melyen az új tisztikart választják meg.

— **Az izraelita egyházi szervezet.** Nemrégiben megjelent a belügyminiszter egy rendelete, a mely megszabja, hogy a izraelita hitközségek vitás ügyeiben mely hatóságoknak kell döntenet. Ezt a határozatot — mint értesülünk — sokfelé úgy kommentálják, hogy a kormány ismét foglalkozik a izraelita egyházi szervezettel, az autonómiával, hogy megszűnjék a mai állapot, a mely szerint a hitközségek közt alig van valami összeköttetés. Így magyarázzák az izraelita egy vezető embernek kijelentését is. Rosenberg Gyula dr. orsz. képviselő, elnöke elmondta, hogy eddig a magyar kormányférfiak meghagyták a izraelita autonómia kérdését a maga rendezetlenségében s ezáltal megfosztották attól az egyedüli fegyvertől, mely kulturális fejlődése és egyetemes szempontjából egyedül állott rendelkezésére. Majd kijelentette, hogy tudomása szerint mértékadó helyen most már megvan a hajlandóság arra,

hogy a hajlandóság jóvá tétessék, a másik föladvát az, hogy az 1848 és 1849 évi XXX. törvényezik a viszonyokak megfelelő végrehajtása körében a izraelita jogosult kíván; ságai is megfelelő figyelembe vétessenek.

— **Az Erzsébet királyot-sorsjegyek húzása.** Az Erzsébet királyné szanatórium sorsjegyeinek húzása Gaszner Béla kir. közjegyző, Hajós Béla Ödön dr. közjegyző-helyettes, a Szanatórium-Egyesület igazgató tanácsának kiküldöttéi: Batthyány Lajos gróf, Harkányi Frigyes báró, Bélavári-Burhard Konrad, továbbá az egyesület részéről Tauszk Ferenc dr. főtitkár, Kuthy Dezső dr. igazgató-főorvos, Pauer Károly dr. hölgybizottsági titkár, Czigier Győző Győző műegyetemi tanár és nagyszámú közönség jelenlétében a Budapesti Szegénysorsú Tüdőbetegek Szanatórium-Egyesülete központi irodájában (Bpest, Andrassy-ut 46. I. 10.) ma, csütörtökön ment végbe. Kisorsoltattak a következő számok: Sorozat 2443 nyerőszám 99 30.000 K. sor. 3037 nysz. 92 1000 K. sor. 2535 nysz. 1 500 K. sor. 2032 nysz. 69 500 K. sor. 5402. ny sz. 89 100 K. sor. 5606 nysz. 17 100 K. sor. 2691 nysz. 86 100 K. sor. 4740 nysz. 39 100 K. sor. 1501 nysz. 2 100 K. sor. 5218 nysz. 90 50 K. sor. 3361 nysz. 44 50 K. sor. 4185 nysz. 90 50 K. sor. 895 nysz. 39 50 K. sor. 5438 nysz. 18 50 K. sor. 1455 nysz. 74 50 K. sor. 4679 nysz. 77 50 K. sor. 3369 nysz. 4 50 K. sor. 326 nysz. 35 50 K. sor. 5994 nysz. 26 50 K.

— **A máv. altiszti-kör** felkéri dalkörének tagjait, hogy az e hó 3-án szombaton megtartandó próbán lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Az immunitás.** Az immunitás kemény páncélja a képviselői méltóságnak, sőt a képviselő urak személyének is, a mint a következő példa bizonyítja. — Rigó Ferencet, a bihari kerület országos képviselőjét Pelbárhida község előljárósága megbírságotla valami mezőrendőri kihágás miatt. Az ügy több fórumot megjárt és eljutott a belügyminiszteriumhoz is. A belügyminiszter most azzal a megjegyzéssel küldte le az ügyet Biharmegye alispánjához: figyelmeztesse komolyan az alispán a pelbárhidai előljáróságot arra, hogy képviselőt még mezőrendőri ügyben sem lehet megbüntetni a nélkül, hogy a képviselőháztól előbb ki ne kérték és a képviselőház ki ne adta volna. Ime, az immunitás mi minden ellen védi a képviselő urakat.

— **Közjegyző helyettesek értekezlete.** Az ország közjegyzőhelyettesei ma délelőtti 10 órakor értekezletet tartottak az ügyvédi kamara nagytermében, hogy a közjegyzői állások betöltése körüli sérelmek orvoslási módját megvitassák. Az értekezlet beható tanácskozás után elhatározta, hogy memorandumot intéz az ország összes közjegyzői kamaráihoz, továbbá a közjegyzők orsz. egyesületéhez s felkéri ezeket, hogy sérelmeiket jóakaratu pártfogásukkal orvosolni segítsék.

— **Meglopta a barátját.** Együtt dolgoztak hosszabb időn át egy kovácsműhelyben Tóth Béla és Rakvács Lajos. — A két segéd között belső barátság fejlődött ki, mely azonban e hét elején felbomlott. — Ugyanis Tóth elment egy délelőtti barátja lakására s míg Rakvács távol volt, ellopta annak óráját, ezüst láncát s egyéb ingóságait. A megkárosított segéd a rendőrségen jelentést tett hűtlen társa ellen, ki azonnal eltűnt a városból a lopás után s még a rendőrségnek nem sikerült elfogni. A tolvaj „jóbarátot”-ot országszerte körözi a rendőrség.

— **Az elhagyott gyermekeknek a községhez való kiadatása.** A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi árvaszékekhez, miután ismétlen felmerült az a kérdés, hogy a 7 éven felüli gyermek elhagyottnak nyilvánítandó-e akkor is, ha a község annak tartását és gondozását előre elvállalja? Az 1. 1903. sz. szabályzat. 1. §-a értelmében: „elhagyottnak kell nyilvánítani

azokat a 15 éven alul levő, vagyontalan gyermekeket, a kiknek eltartásra és nevelésre köteles és képes hozzátartozói nincsenek (1887. évi XX. t.-c. 11. §-a) és a kiknek eltartásáról és neveléséről a rokonok, jótévedők, jótékony intézetek, vagy egyesületek kellően nem gondoskodnak.” Miután e szabályzat világosan és takszative felsorolja, hogy mely esetekben kell a gyermekeket elhagyottnak nyilvánítani és miután a szóban levő esetek közt az, hogy azok a 7 éven felüli gyermekek, a kiknél az elhagyotttá nyilvánítás okai fenforognak, elhagyotttá ne nyilvánítsanak, ha az illetőségi község a gondozást elvállalja, nemcsak felsorolva nines, de szándékosan kihagyotttá: a belügyminiszter mostani rendelete szerint az elhagyotttá nyilvánítás abból az okból nem mellőzhető, hogy az illetőségi község a gondozást az elhagyotttá nyilvánítás előtt elvállalta. Felmerült továbbá a kérdést is, hogy az elhagyotttá nyilvánított 7 éven felüli gyermek kiadható-e a községnek, ha a község tartását elvállalja? Erre nézve a miniszter értesíti az árvaszékeket, hogy a Gyv. Sz. 51. §-a világosan felsorolja, hogy kik kérhetik a kiadást. Következésképen az elhagyott gyermekek csak azoknak adhatók, a kik a kiadást kérhetik. Ezek közt pedig a község első nem fordul. Igy elhagyott gyermek a községnek állami gyermekmenhely kötelekéből ki nem adható. Onként értetődik azonban, hogy, ha a községnek árvaháza, avagy egyéb megfelelő jótékony intézete van, abban a gyermek elhelyezendő.

— **Vasuton.** A Debrecen felé siető gyorsvonaton történt. Szolnokon fölszáll egy ur a vonatra. Sok csomagot vitt magával s a mikor elhelyezi, véletlenül egy utas kalapjára ül.

— Micsoda dolog! Nem látja: A kalapom! Hallatlan! Kikérem magamnak.

— Boesánat, véletlen.

— Semmi boesánat! Tönkre tette a kalapomat. Süsse meg a véletlenségét.

— Ne lármazzon, megfizetem.

— Nem kell. Nincs annyi pénze, a mivel a bosszuságom felér.

— Mégis, hogy volt ez a kalap?

— Négy forint ötven krajcár.

— Tessék, itt a pénze.

Mikor a vonat Debrecen felé közeledett, a szolnoki utas kihajította az ablakon a megvásárolt kalapot.

— Mit csinál, hallja, hogy tudok most bemenni a városba?

— Hja barátom, megvettem, hát azt csinálok vele, a mit akarok.

— **Kossuth Dalkör estélye.** A valóban nagy munkásságot kifejtő, fiatal Kossuth Dalkör ez évi Silveszter-estélyén az Arany Bika szálloda disztermében dalestélyt rendez. A dalestély műsorának összeállításával mára napokban elkészül a rendezőség. Tombola, majd tánc követi a hangversenyt.

— **A tanonciskolából.** Az iparos mester urakat ez uton tudósítom arról, hogy a folyó hó 4-én, vasárnap az iparos tanonciskolában sem rajzból sem vallásból oktatók nem tartatnak; egyszersmind felkérem, hogy tanoncaikat tartóztassák otthon s tilták meg nekik az utcán való ögyelgést. — Dóczy Gedeon, iparos tanonciskolai igazgató.

— **Világjáró magyarok.** Az amerikai Szabadság-ban olvassuk a következőket: Mult szerdán érkeztek Clevelandba Orley Béla és Oesze Jenő, a kik mult év december 1-én indultak el Budapestről, hogy gyalog járják be a világot. A világjáró magyaroknak harmadik társuk is van: Mayer Arthur, a ki néhány héttel ezelőtt Pittsburgban megbetegedett s azóta ott pihen. Mayer aligha fogja már utótérni gyalogos társait, mert ezek hétfőn, november 21-én indultak Chicago felé és első állomásuk Lorain lesz. A világjáró magyarok azt beszélnek, hogy alacsony tétben fogadtak Festetich Tiszlót gr. 125,000 koronája ellen, hogy a földet 1906-ig gyalog körüljárják, élelmüket az uton tisztességes munkájuk.

után keresik meg. Newyorkba augusztus hóban értek s ott, valamint az eddig elért amerikai magyar telepeken felolvasásokkal s arcképes levelezőlapjaik árusításával keresték meg költségeiket. Youngstownban a Young Man Christian Association a két vállalkozó fiatallembert tiszteletbeli tagjaivá választotta, a mely társaság ajánló leveleivel az egész világ legtöbb városában, ha magyarokra nem akadnak is, szövetségi testvérekre fognak akadni, kik nagy segítségükre lesznek vállalkozásukban. Érdekes felolvasásukat Clevelandban vasárnap tartották az önképzőkör helyiségében. Utirányug további útjukon a következő: Chicago, St.-Louis, Texas, Mexikó, Dél-Amerika, Buenos-Ayres, Ausztrália, Azsia, Kis-Azsia, Európa, Budapest.

— **Az ellenzék népgyűlése.** A debreceni ellenzék holnap délelőtt 10 órakor az Arany Bika szálló disztermében népgyűlést tart, melyre több ellenzéki képviselő Debrecenbe érkezik. A képviselők ma este a 7 óra 40 perckor érkező vonattal jönnek. Az ellenzék nagy ovációkkal készül fogadni a képviselőket, kik a holnapi népgyűlésen beszédet is fognak mondani.

— **Az Erzsébet-egylet ülése.** A debreceni Szent-Erzsébet Egylet hétfőn, e hónap 5-én délután 3 órakor a Svetits intézetben rendes ülést tart, melyen az egyleti folyó-ügyek kerülnek tárgyalás alá.

— **Éves bérletjegyek kiadása a máv. összes vonalain.** A magy. kir. államasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államasutak összes saját vonalain — tehát az üzemében levő helyiérdekű vasutak kivételével — az 1905. évre érvényes bérletjegyek f. évi december hó 15-től kezdve fognak kiadni. Ezen bérletjegyek árai: az I. osztályban 1100 korona, a II. osztályban 770 korona, a III. osztályban 440 korona. Az I. és II. osztályu bérletjegyek valamennyi rendes személyszállító vonalon a megfelelő kocsiosztályban, a III. osztályu bérletjegyek azonban csak személy és vegyes vonatokon érvényesek. A bérletjegyek megrendelésénél feltétlenül két új fénykép adandó át. A tulajdonos a két arckép mindegyikét az arckép képes oldalának alján, de még a fényképen tintával sajátkezű teljes névalíráásával ellátni tartozik. Egyidejűleg a kereskedő és gyáricégek figyelmét felhívjuk arra, hogy azon esetben, ha esetleg utazóik részére váltott éves bérletjegyek tulajdonjogát maguknak kívánják fentartani, ezen körülményt már a jegyváltáskor be kell jelelni.

— **LETZTER JOZSEF** fényképész-estészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiakasztóban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Kaland az Oceánon.

A dollárok partjáiig hosszú az az út; egy hétnél is több idő telik el addig, amíg a gőzös átszeli az oceánt. A hatalmas hajó ezernyi utasai, akiket a tengeri betegség közös keservei s a végtelen oceán sikja barátokká tesz, sok érdekes kalandon esnek át egy ilyen ut folyamán. Hanem azt a kalandot, a melyet a hamburgi társaság Pennysyirama, nevű gőzösén élt át egy berlini ur, aligha fogja feledni. A pompás esetet frissen adjuk.

Az oceán-gőzös első kabinjában utazott Mehring Alfréd berlini ékszerész, a ki a newyorki gyémántpiacra minden esztendőben százezreket érő gyémántot szokott szállítani. Az első osztály utasai között már az elindulás alkalmával feltűnést keltett egy szőke szépség: egymagában utazó fiatal leány. Tipikus amerikai yankee-kisasszony volt a hölgy, férfias szabadossággal, merész kacér-sággal és a flirt művészetével meghódítva minden férfit az utasok között.

Természetesen nyomban körülrajongták az udvarlók s a miss kitűnően értett ahhoz,

hogy mindeniket lebilineselje, anélkül azonban, hogy bárki eldicselkedhetett volna a teljes meghódításával.

A hajó gyors tempóban haladt a célja felé s a szép miss, Claire Welis — ezen a néven szerepelt az utasok névsorában — udvarlói hiába vetélkedtek egymással. Végre a kikötő előtt egy nappal meglepő fordulat támadt: az egész hajótársaság nem csekély esodálatára a miss annak a férfinak nyújtotta az ajkait, a kire legkevésbé számított mindenki. A szerencsés kiválasztott a berlini gyémántkereskedő volt, aki természetesen büszke is volt a hódítására.

A hajó szerencsésen befutott a newyorki kikötőbe. Az utasokat átvizsgálták, podgyászukat felbontották, mint ahogy ez rendszeren történni szokott. Amikor Mehring Alfrédre került a sor, a vámvizsgáló megkérdezte őt:

— Van valami elvámolni valója?

— Semmi; átnézheti az összes máhaimat.

— Még egyszer kérdem: van valami elvámolni valója? — szólt szigorubb hangon a hivatalnok.

— Nincs.

— Utolsó szava ez? Figyelmeztetem a csempészes szigorú következményeire.

— Semmiféle elvámolandóm nincsen.

— Jól van mondta a hivatalnok és hirtelen odalépett az utas egyik terjedelmes ládájaéhoz, amely a többiek sorában állott: — adja ide kis kulcsát, uram.

— Miféle kis kulcsot? — hüledezett a berlini ur.

— Azt, amelyik ennek a ládának a két tős fenekét nyitja, ahol ön 300.000 márka értékű gyémántot tartogat, hogy becsempészsze.

Izgalmas jelenet következett ezután. A berlini ur viaskodott, ellentállott, de végre mégis elvették a kulcsait — a következő perében felnyitották a láda rejtek fiókját s káprázatos mennyiségű gyémánt és egyéb drágakő került elő a selyempapírok közül. Az egész kincset természetesen elkobozták s még kemény büntetést is mértek a csempészőre, aki kétségbeesetten összeroskadt és sirt.

Kissé távolabb, a tömeggé nőtt kíváncsiak között, mosolyogva állott a szép miss, aki hivatalos detektív minőségében szokott utazni a hajókon, hódítani és a szerelem erejével kikutatni az éféle jövedelmező titkokat.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szombat, december 3-án Takarodó.

Operett.

Vasárnap december 4-én d. u. Bob herceg

Operett. Este először Diákélet. Színmű.

* **Színházi hírek.** Sugár Aranka betegsége miatt a mára hirdetett, Kis alamuszi előadása helyet Bergelin 4 felvonásos drámája a Takarodó kerül színre a dráma jobb szerepeit Szabó Irma, Csiky László, Palágyi Lajos, Csontos Gyula, Krémer Jenő, Faragó Ödön és Sebestyén Géza játsszák a vasárnap délutánra hirdetett Bocácció helyett pedig Bob herceget adják.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háború.

London, dec. 2. A Times jelenti Tokióból: A japán felsőház elhatározta, hogy a hadseregnek és haditengerészetnek köszönetet mond kiváló munkásságáért.

London, dec. 2. A lapok jelentése szerint az oroszok a 203 méteres domb erősségeinek meghódításánál több gyorstüzélszöveg és 15 centiméteres ágyut hagytak a japá-

nok kezére. A japánoknak, a mikor az erősséget bevették, a dombtetőt körülövező vértesszedetek egész sorát kellett elfoglalniok.

Pétervár, dec. 2. Az orosz távirati ügynökség jelenti Mukdenből mai kelettel: Négy szotnya nersinszk kozák üldözi a mult hónap 30-án két szorosból elűzött japánokat, megszállotta Szundunt és elpusztította a táviróvezetékét. A Taicsiho-völgyben a kozákok 23 elesett japán holttestét szedték fel és két japánt elfogtak. A japánok rosszkedvűek. Dalniben öt katonát löttek agyon, kik betéget jelentettek, mert nem akartak tovább küzdeni. Ugy látszik, hogy az ellenség szintinsin felé mozog.

London, dec. 2. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból tegnaptól: A külügyminiszterium azt a körülményt, hogy Oroszország a második béketanácskozásra szóló meghívást ismert megszorítással elfogadta a sajtóval, a következő pótlással közli: Mivelhogy Oroszország csak ilyen megszorításokkal vesz részt a tanácskozásra és tekintve azt, hogy több hatalom visszavonná a tanácskozásra való részvételre tett ígéretét, ha Oroszország nem volna képviselve, kell hogy megakadályozza Oroszország az Egyesült Államokat abban, hogy a további lépéseket tegyenek az orosz-japán háború befejezéséig.

London, dec. 2. A Reuter-ügynökség jelenti Tangerből: Tegnep késő este néhány hajó érkezett Tangerből és az öbölben horgonyt vetett. Azt hiszik, hogy ezek a hajók a balti hajóhad póthadosztályhoz tartoznak, a melyek megérkezését néhány napja várják.

London, dec. 2. Port-Artur mellett egy 203 méteres domb ostrománál 24 óra alatt 15 ezer japán esett el. A japánok oroszlan módra harcoltak. Puskatussal, szuronyrohammal támadtak az oroszokra a japánok és nagy emberélet árán a dombot bevették. Az elfoglalt domb stratégiai szempontból nagy jelentőségű hely.

Orosz nagykövet halála.

Bécs, dec. 2. Kapuist orosz nagykövet ma itt meghalt.

Nagy viharok Triesztnél.

Trieszt, dec. 2. A messinai öbölben óriási vihar dühöng. 36 vitorláshajó hajótörést szenvedett, több hajó elsülyedt, számos emberáldozat.

Ujságírók párbaja.

Budapest, dec. 2. Ma este Szemnecz Emil, a Magyar Állam szerkesztője és Beniczky Lajos az Alkotmány politikai munkatársa között hirlapi harcából kifolyólag kardpárbaj volt, melyben Szemnecz megsebesült.

Miniszterválság Szerbiában.

Belgrád, dec. 2. A Szuits kabinet ma beadta lemondását.

Az angol hadsereg reformja.

London, dec. 2. A Standard hire szerint a hajóhad új beosztására vonatkozó tervezet ujévig megéri a közzétételre. E szerint a terv szerint a honi hajóhadat olyanira megerősítik, hogy az egész honi partot fedezni tudja Firt of Forttól Portlandig és a legjelentékenyebb esatahajóhad lesz. A csatornai hajóhadat egyesítik a nyugat-atlanti hajóhad parancsnokságával és ez lesz az összekötője a honi és a földközi-tengeri hajóhad parancsnokságával és ez lesz az összekötője a honi és a földközi-tengeri hajóhadnak. Ezenkívül hat eirkálójárajt létesítenek. Mindezek a hajóhadak állandóan harcra készek lesznek és tartalékos hajóhaduk lesz a honi kikötőkben, mely 48 órán belül mozgósítható.

Az új orosz alkotmány.

Helsingfors, dec. 2. Miklós ear Tan-ganesev titkos tanácsost nevezte ki ama bizottság elnökévé, amelynek feladata a birodalmi törvényeket Finnországgal összhangba hozni. A bizottság orosz tagjai között van Martens tanár is. A bizottság első ülése december 2-án lesz.

Pétervár, dec. 2. A belügyminiszter a Syn Atyeesesztiva nevű lapot, amelynek első száma néhány nap előtt jelent meg, káros iránya miatt megróttá és megvonta tőle a szám szerint való eladás jogát.

A francia-svéd barátság.

Paris, dec. 2. Loubet köztársasági elnök Oszkár svéd-norvég királynak ama teleg-rammjára, a norvég orosz-lánrendet adomá-nyozta, köszönetet mondott és kifejezte személyes barátságát, valamint Franciaország-nak a Svéd- és Norvégország iránt való ro-konérzését.

Nagy hóvihár.

Madrid, dec. 2. Az egész országban heves hóvihár van, mely sok balesetet okozott. Igen sok ember elvesztette munkáját. A király és a hatóságok a szűkölködőket támogatásban részesítik. A lapok is indítot-tak gyújtást.

A st. loiusi kiállítás eredményei.

London, dec. 2. A Daily Mail jelenti St. Louisból: A bezárt kiállítás fölölését 2000,000 fontra becsülik, ami 6 százalékos osztalékot ad. A kiadások 10 millió fontot tettek. A kormánytól adott 200,000 fontos előleget visszafizették. A kiállítást összesen 19 millió ember tekintette meg.

A kolera.

Pétervár, dec. 2. Hivatalos jelentés szerint az eriváni kormányzásban novem-ber 21-étől 28-ig 914-en betegedtek meg és 363-an haltak el kolerában. Taskendből azt jelentik 26-áról, hogy ott az előző napon 18-an betegedtek meg és nyolean pusztul-tak el kolerában.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, dec. 2. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt, Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsza került forgalomba, néhány fillérrel drágább áron. Egyébb gabonaneműek tartottak. Idő: hideg.

Buza áprilisra	10.26—27
" októberre	8.86—87
Rozs áprilisra	7.97—98
Zab áprilisra	7.20—21
Tengeri májusra	7.58—59
Repece augusztusra	11.10—20

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megrágalmazott mészáros. Nagy port vert fel akkoriban Bőr József hetesnek az a feljelentése, hogy Nagy Jakab sertés-kereskedő és mészáros döglött sertés husát mér ki. Az ügyben a bíróság hónapokkal ezelőtt folytatott kihallgatások és tárgyalá-sok után Nagy Jakabot felmentette. Ugyan-ekkor K. Tóth Mihály és Szentpétery ren-dőrkapitányok előtt azt is állította, hogy Nagy Jakab meg akarta hallgatását vásá-rolni. Nagy Jakab rágalmazás miatt felje-lentette Bőr Józsefet. Kerekes bíró elnök-lete alatt a debreceni kir. törvényszéknél tegnap tartott főtárgyaláson Bőr tagadja a rendőrségen felvett jegyzőkönyvvel szemben azt, hogy ő megvesztegetéssel vádolta volna Nagyt, de ha tette is, csak részegen álli-totta azt és kijelenti, hogy a megvesztege-tési kísérlet nem igaz. A törvényszék teg-nap este fél 7 órakor Bőr Józsefet a rágal-mazás vádja alól felmentette. Galánffy kir. ügyész az ítéletet megfélebbezte.

§ Emberölés véletlenségből. Ez év márciusában történt Hajdunánáson, hogy Kócs Imre ottani lakos revolverét takari-totta, miközben elsült. A golyó Kócs mellett álló Szeles Imre három éves gyermeket szí-ven találta. Kócs ellen a kir. ügyészség vá-dat emelt gondatlanságból okozott ember-ölés mistt. A debreceni kir. törvényszék Kerekes bíró elnöklete alatt tegnap tartott ezt ügyben főtárgyalást, melyen a vád és védelem meghallgatása után Kócs Imrét 200 korona pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet jogerős.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatcikkben.

finom gyapju szövetek, selymek diszek, **női felöltők**, blousok, szörme boak és karmantyuk rendki-vüli leszállított árakban, múlt évi cikkek minden árban kiárusítatnak.

Magyar királyi államvasutak.
207903—1904. számú.

Pályázati hirdetmény.

(Távirdai anyagok szállítására.)

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi április hó 1-től 1906. esetleg 1908. évi március hó 31-ig szükséges távirdai anyagok szállítására ezennel nyilvános pályáza-tott hirdet.

Az ivenként egy koronás okmány-bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi december hó 23 déli 12 óráig a magyarkirályi állam-vasutak anyag és leltárbeszerzési sza-kosztályánál benyújtandók vagy pos-tán oda beküldendők. Ugyanezen idő pontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5 százaléka leg-később 1904. évi december hó 22-én déli 12 óráig a magyar királyi állam-vasutak budapesti főpénztáránál lete-endő

Szállításra nézve mérvadó és kö-telezők a 122291—1906. sz. általános és a távirdai anyagokra vonatkozó 134205—1906. sz. különleges szállítási feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb rész-letes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, vala-mint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál bete-kinhető.

A szállítandó anyagok és a szük-séges menyiségek a felhívás mellék-letét képező ajánlati úrlapon vannak felsorolva.

Ezen ajánlati felhívás az ajánla-tot tenni szándékozóknak, a fentneve-zett anyag és leltárbeszerzési szakos-ztály által ugyan adatik ki, vagy kíván-ságra postán megküldetik.

Budapest, 1904. november hó.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Fennáll 22 éve

Legmagasabb helyről
kitüntetve 1890 ben.

Legnagyobb Legrégibb és Legszolidabb
órás ékszerész üzlet Derecenben

a Löfkovits Arthuré

Főpiac a posta mellett

MENYASSZONYI ÉKSZEREK ÉS KELENGYÉK

Legolesóbban legizlésteljesebben szállítatnak. Megnagyobbított aranyműves és vésnöki műhelyeimbe minden javítás-átalakítás és új minta legmegbízhatóbban és legolesóbban vitetik ki.

Állami ezüst érem.

II. Vilmos német csá-
szár által kitüntetve
1901. ben.

Nagy alkalmi könyvbazar!

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacutcai helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

könyvet-, zeneművet-,

képet-, papírárut stb.

beszerzésiáron alul árusítunk el.

Árak már 5 fillértől kezdődőleg.

EZEN BAZÁR CSAK RÖVID IDEIG ÁLL FENN ÉS IGY KÉRJÜK EZEN KEDVEZŐ ALKALMAT MIELŐBB FELHASZNÁLNI.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa
HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

könyv és papirkereskedése
DEBRECENBEN,

a Kistemplommal szemben.

Van szerencsém a nagyérdeműközönséggel tudani, hogy 20 év óta a brentapoccon fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg meggyobbittam, valamint egész modern gőzerőre berendezett

butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimnek minőség, ízlés és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitűnő gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédő és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító
Debrecen.

Asztalos segédök kerestetnek.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó árak kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

A legjobb arc-
széplítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatahoz o
Epe-szappan. }

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és erém
1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleký Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerész

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésznél.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenféle kapható.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban!
Első magyar villamcs erőre rendezett hangszergyárban

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LÁNCID-U. 5. SZ.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges cialitás, fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

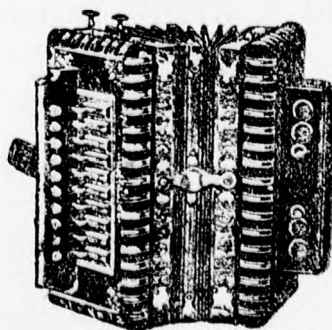
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30—frttól feljebb **Harmoniumok** világhírű legjobb gyártmány 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett utányos árban, elismert jó minőség a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. **különleges** acél hanguhangversenyharmonikák, saját minták.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Arjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmetve küldetük.

MAGYAR REGÉNYIROK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMAN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA.	Baksay Sándor	Dóei Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ ÍRÓK NÉVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verszeghy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől

ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYIROK“

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módokat törölnöd.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél
fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs.
A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szövebeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félevenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájába